

Levelek 1945-ből a népjóléti miniszterhez ^[1]

„Nincs senkim, aki kiállna érdekeim mellett.”

Révai József: „Kérem, hogy Makón nevezék ki az ottani kórház személyzeti osztályára főorvosnak dr. Nyitrai és nem dr. Szászt. Ez a makói pártszervezet kérése, és a kérést én is támogatom.” **A népjóléti miniszter válasza:** „Dr. Szászt az ottani főispán a minisztérium előzetes jóváhagyásával már kinevezte, de ennek megerősítése még nem történt meg. Így megvan a lehetősége, hogy ne dr. Szászt, hanem dr. Nyitrai nevezék ki makói kórházi főorvossá.”

Bevezető

Forrásközlésünk a második világháború befejezését követő időszakban, 1945. május 24. és 1945. december 27. között keletkezett, eddig nem publikált levéltári dokumentumok közzétételére vállalkozik. A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában található iratok jelentőségét az adja, hogy ritkaságszámba mennek ezekből a hónapokból magánszemélyektől és közéleti szereplőktől fennmaradt levelek, melyek egyedi, sajátos szemszögből adják vissza a kor hangulatát, ugyanakkor árnyalt képet adnak a népjóléti és szociális helyzet változásairól.

A dokumentumok a Népjóléti Minisztérium iratanyagában található Molnár Erik népjóléti miniszter működése alatt keletkezett iratokat ölelik fel. Az ország keleti részének felszabadulása után, 1944. december 21-én az Ideiglenes Nemzetgyűlés, az új intézményrendszer részeként létrehozta az 1932-ben megszüntetett Népjóléti Minisztériumot. 1944. december 22-én, a Szovjetunióból hazatérő Rákosi Mátyas javaslatára Molnár Eriket az Ideiglenes Nemzeti Kormány népjóléti miniszterévé nevezték ki. Ezt a funkciót 1944. december 22-től 1945. november 15-ig töltötte be. Ugyanekkor a kormány 1945. december 23-án - a Minisztertanács előterjesztésére - a szociáldemokrata Szabó István nemzetgyűlési képviselőt politikai államtitkárrá, Cseh-Szombathy László kispárti politikusot pedig adminisztratív államtitkárrá nevezte ki. **(Lásd az 1. számú forrást!)**

Székház ügy

Molnár Erik

Molnár Erik személyében olyan ember került a Népjóléti Minisztérium élére, aki formálisan pártönkívülként, de a Magyar Kommunista Párt elkötelezett híveként látott feladata elvégzéséhez, és képviselte a rábizott terület érdekeit. Ez különösen a hadifoglyokkal és a Vöröskereszt ügyei feletti felügyelet birtoklásáért, a társadalombiztosító szervezetek állami támogatásáért és a zsidó vagyonokkal, valamint a lakásügyekkel kapcsolatos döntések befolyásolásáért tett erőfeszítéseivel volt érzékelhető. Debrecenben meghozott első intézkedései zömmel a Népjóléti Minisztérium szervezetét érintették. Alaprendeletei közül az elsőt 1945. január 4-én, az utolsót 1945. április 6-án adta ki. A következő rendeleteket már Budapesten adták ki, ahol a Népjóléti Minisztériumot ideiglenesen az akkori Földművelésügyi Minisztérium Kossuth téri székházában helyezték el. A Budapestre költözés után szinte azonnal megkezdtek tárgyalásokat az önálló székház megteremtése érdekében. Olyan épületet kerestek, ahol a minisztérium valamennyi osztályát el tudják helyezni, ahol „sokkal dinamikusabb munkát” lehet végezni. Első forrásközlésünk a székházkeresés egyik kiszemelt épületének megszerzését mutatja be. A miniszter 1945. május 24-én keltezett levelében arra kérte Budapest polgármesterét, Vas Zoltánt, hogy segítse elő és tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az akkor üresen álló - véleménye szerint a minisztérium elhelyezésére alkalmas - Royal Szálló épületét elfoglalhassák, és oda mielőbb beköltözhesse. Kérését azzal indokolta, hogy „sokkal fontosabb a minisztériumok elhelyezése, mint egy egyéni érdekeket szolgáló szálló üzembeállítása”. Válaszlevelet nem találtunk az irat mellett, ismeretes azonban, hogy az épületbe nem költözött be a minisztérium, hanem az Országos Társadalombiztosító Intézet tulajdonában lévő (Budapest, V. kerület, Akadémia u. 3. sz.) épületben kapott helyet. Az ingatlan hosszas tárgyalások után, végül 1949 augusztusában került a tárca kezelésébe. **(Lásd a 2. számú forrást!)**

Lakásügyek

A második világháború során az ország területét ért légitámadások és háborús pusztítások emberéletben, épületben, állatállományban, mezőgazdaságban, iparban, vagyis az élet szinte minden területét érintve óriási pusztítást végzett. Az emberek nyomora, elesettsége már a háború befejezése előtt is ijesztő méreteket öltött. A munkanélküliség, a rossz kereseti viszonyok pedig csak tetézték a bajt, a lakosság jelentős része a létminimum alatt tengődött. Az elégtelen táplálkozás, az egészségtelen lakásviszonyok, a hiányos ruházat pedig nagymértékben hozzájárult a járványok terjedéséhez. A háború okozta károk és az infláció tovább súlyosbították a helyzetet.

A háború befejezése után a romok eltakarítása, a házak, középületek újjáépítése, lakhatóvá tétele jelentette a legfőbb feladatot. A krónikus lakáshiány súlyos problémaként nehezedett nemcsak a kormányra, de a családokra is. A tulajdonosoknak nem volt pénzük, hogy a romba dőlő lakóházakat újjáépítsék, tatarozzák, a szükséges építőanyagot beszerezzék. Még a falusi házak falának tisztántartásához használt mészhöz sem lehetett hozzájutni. E kritikus helyzetben az embereknek lakáshelyzetük megoldása érdekében hathatós támogatásra volt szükségük. Sokan a népjóléti miniszterhez fordulva kértek segítséget mostoha lakáskörülményeik megváltoztatása érdekében. Így tett a Kecskeméten lakó Bakkar Tibor is, aki nem saját magának, hanem a Népszava egyik munkatársának érdekében ragadott tollat. Az ostrom alatt együtt volt egy újságíróval, akinek lakását találat érte. Az ostrom ideje alatt két hónapig egy pincében húzták meg magukat, és az újságíró „az utolsó darab kenyérét is megosztotta” vele. A levélíró úgy érzi, kötelessége segíteni akkor, amikor „ő van nagy nyomorúságban”. A tönkrement épületet úgy akarták helyreállítani, hogy csak a főfalakat húzzák fel, mivel csak arra volt pénz. Ha nem állítják helyre a közfalakat, akkor a lakás lakhatatlanná válik, és az újságíró családjával együtt az utcára kerül. A beadvány írója e falak felhúzásához kér segítséget, s nem hiába. Ígéretet kapott a minisztertől, hogy a lakások rendbehozatalára kiutalásra kerülő nyolc millió pengőből a kért házon is három napon belül elvégzik a helyreállítási munkákat. **(Lásd a 15. a-b. számú forrásokat!)**

A lakások helyreállításának sürgős teendőire hívta fel a népjóléti miniszter figyelmét 1945. július 8-án Jeney Endre egyetemi tanár is. Véleménye szerint az újjáépítés legsürgősebb teendői közé tartozik a megrongált hajlékok, középületek rendbetétele és az, hogy a tömegek számára még a tél beállta előtt meleg téli szállást biztosítsanak. E cél megvalósítása érdekében javasolta, hogy Budapest után a vidéki városokban is elegendő mennyiségű táblaüveget szerezzenek be azért, hogy kettős ablakokkal lássák el a lakott helyiségeket, a műhelyeket és az üzleteket. A levélíró egyedi ötlete az olajjal fűthető „népkályha” készítése és sorozatgyártása volt. **(Lásd a 3. számú forrást!)**

Kecskemét alpolgármesterét, a későbbi népjóléti minisztert, szinte mindenki jól ismerte. Az ott lakók többsége a kedvező elbírálás érdekében bizalommal fordult a miniszterhez ügyes-bajos dolgai elintézésénél. Sokan saját sorsuk jobbá fordulását remélték ettől. Így tett Csonti Szabó László váci lakos is, aki időközben elkerült szülővárosából, Kecskemétre. 1945. július 20-án írt levelében jogvédelmet kér a véleménye szerint igazságtalan önkényes szemben, mely lakásügyében érte. Vácott, 1940-ben megvásárolt egy zsidó gyógyszerterát, és annak tőzsomszédságában egy elhagyottá vált lakást igényelt a lakáshivataltól. Ugyanerre a lakásra később a város polgármestere is beadta kérelmét, így ő elesett a kiszemelt lakástól. Kiutat nem találva, a miniszter „magas pártfogásába” helyezte magát, hogy a számára sérelmes véghatározatot segítse megváltoztatni. Kérelmében előadta, hogy „Nincs senkim, aki kiállna érdekeim mellett. Szüntelenül haza vágyom, hiányzik a családom, 80 éves öreg Édesanyám, [...] hiányzanak az ismerős arcok, a környezet, s érzem, hogy ebbe a gyökértelenségbe én itt belepusztultok.” Legszívesebben ismét hazatelepülne szülővárosába, Kecskemétre, mivel „nemhogy gyökeret eresztetni, de még megszokni”, [...] „megkapaszkodni” sem tudott, „mindig elgáncsolt az elmúlt rendszer, s így vállalnom kellett, ha élni akarom - az önkéntes száműzetés keserves kenyerét, amely már 17 éve tart.” A kérelmet

eredeti formájában közöljük, hogy korabeli hangulatát visszaadjuk. A válaszlevél nem került elő, amiben feltételezhetően az is szerepet játszott, hogy a levélíró a zsidótörvények haszonélvezőjeként juthatott gyógyszerterárhoz. **(Lásd az 5. számú forrást!)**

Nemcsak a lakások, hanem a középületek is súlyos károkat szenvedtek. Problémát okozott országos viszonylatban a tönkrement és használhatatlan gyógyszerterárok rekonstruálása, melyek veszélyeztették a patikusok megélhetését, így a népjóléti miniszterhez fordultak azok helyreállítása érdekében. A minisztérium tárgyalásokat folytatott a pénzügyminisztériummal azért, hogy az ilyen gyógyszerterárok helyreállításához szükséges hitelkeretet előteremtse. Ennek apropóján **Székel György** kecskeméti gyógyszerész, aki „Auschwitz és Dachau poklaiból” hazavergődve 1945. november 20-án kelt levelében a „mostoha sorsra jutott gyógyszerészet” talpra állítása érdekében praktikus tanácsait kívánta a miniszter tudomására hozni. Válaszában a miniszter azt kérte, hogy a gyógyszerészek helyzetének javítására vonatkozó elgondolásait írásban nyújtsa be. Hogy ez megtörtént-e, arra vonatkozóan nincsenek adataink. **(Lásd a 8. a-d. számú forrásokat!)**

A magánszemélyek mellett a közélet akkori szereplői is hallgatták hangjukat. Farkas Ferenc nemzetgyűlési képviselő és az 1937-ben Nobel-díjat kapott **Szent-Györgyi Albert** is szót emelt **Johan Béla**, az Országos Közegészségügyi Intézet korábbi igazgatójának lakásügyében. Szent-Györgyi professzor kérését azzal nyomatékosította, hogy „nagyon rossz benyomást tenne, ha egy ilyen neves embert családjával minden kényszerítő körülmény nélkül kitesznek a lakásából”. Johan Béla lakásügyére természetesen „kielégítő megoldást” találtak. **(Lásd a 12. a-d. számú forrásokat!)**

Álláskérélmek

A minisztérium székházának keresése és a lakáshiány mellett a miniszterhez írott levelek szerzői nagy számban az állás és a biztos megélhetést adó munkahely érdekében emelték fel szavukat.

A munkanélküliség óriási méreteket öltött, és napról-napra nehezebb helyzetet teremtett az egész országban. Nemcsak a lakosság, de a kormány pénztárcája is üres volt, így a munkanélküliség leküzdésére irányuló törekvések úgyszólván megoldhatatlan feladat elé állították az ország vezetését. Dolgozni akaró emberek ezrei kerestek munkát, hogy megélhetésüket biztosítsák, családjukat eltartsák. A legnehezebb helyzetbe a bérből és fizetésből élők kerültek, akik az éhségtől menekülve még legszükségesebb ruhadarabjaiktól is megváltak, hogy azt élelmiszerré cseréljék. Az ellátási gondok, a feketézés és az élelmiszerek magas ára általában jellemzője volt az ország akkori helyzetének. A pengő leértékelése miatt százezrek kényszerültek arra, hogy közvetlen cserekereskedelem révén, „battyúzással”, vidékre utazva jussanak élelmiszerekhez. Voltak, akik családtagjukat, rokonukat, ismerősüket, barátait, sógort, komát igyekeztek munkához juttatni, mások nem saját érdekükben, hanem másokért emeltek szót. A levélírási célja minden esetben a közhivatal elnyerése volt.

Egyesek, a személyes ismeretségre hivatkozva, tegező formában írt levelükben úgy érezhették, hogy számukra talán jobban kinyílik annak az ajtaja, akinek „felvitte az Isten a dolgát”. Így gondolkodott **Hajnóczy Sándor** is, aki 1945 októberében keltezett kézírásos levelében a Molnár család „régii barátjaként” a kecskeméti ismerősök hogylétééről tájékoztatta a minisztert, s mintegy mellékesként, férjének egy bankban állást kért arra való hivatkozással, hogy „ha jó Molnár papa élne, hozzáfordultam volna, a mostani nehéz helyzetünkben, tudom, meghallgatott volna.” A személyes, közvetlen[kedő] hangvétel ellenére a válasz elutasító volt, mivel „nincs lehetőség arra, hogy magánvállalatoknál személyi kérdésekben interveniáljak” - írta a miniszter. **(Lásd a 13. a-b. számú forrásokat!)**

Az állami szociálpolitika feladatairól és a szociálpolitikai szervekről az 1945 augusztusában megjelent 6300/1945. M. E. sz. kormányrendelet és ennek végrehajtásáról az 1945 novemberében kiadott 4700/1945. N. M. rendelet intézkedett. A rendelet kiadásával új és szervezett formát öltött az állami szociálpolitika, ugyanis állami feladatként jelölt meg a „dolgozó néposztályok” szociális helyzetének javítását, emelését. Erre a rendeletre hivatkozva adott be álláskérelmet Szabó Kálmán, Debrecen város polgármestere, aki szociális felügyelő állásra szeretne volna elhelyezni **Csáky Sándor** városi tanácsost, aki korábban „a szociális igazgatás terén igen eredményes munkásságot fejtett ki”, és mindig „a munkásság érdekeinek bátor szószólója volt”. A kiszemelt állást azonban már betöltötték, így a miniszter egy másik, az „egyik tiszántúli vármegye szociális felügyelői kinevezésére terjesztette” elő felvételét. **(Lásd a 9. a-c. számú forrásokat!)**

Zilahy Lajos, a népszerű író egyik ismerősét a budapesti. állami gyermekvédelmi osztályhoz próbálta elhelyezni 1945. augusztus 27-én írt levelében. **(Lásd a 7. a-b. számú forrásokat!)** A Magyar Kommunista Párt újpesti szervezete pedig egy „elvtársunkat” egyenest a Népjóléti Minisztérium lakásügyi osztályán szeretne volna látni előadói beosztásban. A levél időpontjában zajlott a lakásügyi fősztály átszervezése, így „ennek megtörténte után módot fogok keresni arra, hogy [...] elvtársat a lakásügyi fősztályra, szolgálattételre berendeljem” - szövege a hivatalos miniszteri válasz. **(Lásd a 10. a-b. számú forrásokat!)**

Révai József „aki ekkor képviselője mellett a Magyar Kommunista Párt Politikai Bizottságának a tagja és a Szabad Nép főszerkesztője volt, egy makói tiszti főorvosi kinevezés ügyében járt el a miniszternél. A válaszlevél rendkívül laconikus volt, egyúttal utalt a kommunista nőmeneklatúrán belüli rangsorra is: a kinevezés megtörtént. **(Lásd a 16. a-b. számú forrásokat!)**

Segélyakciók - egyéni segélykérelmek

Az ország második világháború utáni gazdasági és pénzügyi helyzetét a veszített háború okozta rendkívüli viszonyok határozták meg. A nyomor óriási méreteket öltött, amely messze meghaladta a népjóléti miniszter támogatási lehetőségeit. A miniszter a szegénysegélyezés keretében biztosítani kívánta legalább azt a minimális szintű szociális célú ellátást, amire a vesztes háború után maradt üres államkassza keretein belül lehetősége nyílt. A legnagyobb akadályt a gazdasági teljes bénultsága következtében kialakult pénztelenség és az anyagellátás megszűnése okozta.

Az ország anyagi erőforrásainak hiánya nem tette lehetővé az intézményes szociálpolitika megvalósítását. Kísérletek történtek, számtalan kisebb-nagyobb helyi és országos kezdeményezésű gyűjtőakció indult az országban, melyek sikeréért kemény küzdelmet folytattak és a társadalom áldozatkészségét is igénybe vették. A beszolgáltatás, a jótétel és az állandóan napirenden lévő különböző társadalmi gyűjtések során a lakosság teljesen kimerült.

A segélyezést a helyi önkormányzatok közreműködésével már 1945-ben megkezdtek. Az ekkor létrejött szociális igazgatás a társadalmi erőforrásokra támaszkodva fejlette ki tevékenységét. A helyi kezdeményezésű gyűjtési akciókon kívül a Népjóléti Minisztérium is több nagy országos gyűjtési akciót szervezett. A hadifoglyok hazatérését a hatóságok igyekeztek megszervezni, fogadásukról a honvédelmi miniszter 1945. szeptember 11-én kiadott 37.694 sz. Eln. Hf. Mb.-1945. szám alatt intézkedett. 1945-ben még kevés hadifogoly térhetett haza otthonába. A fogságban testileg és lelkileg megtört emberek anyagi megsegítésére különböző akciókat szerveztek.

A hadifogságból hazatértek megsegélyezésére két dokumentumot mutatunk be. Az egyik levelet a hazatérő hadifoglyok ügyében **Veres Péter**, a Nemzeti Parasztpárt elnöke terjesztette a népjóléti miniszter elé. A miniszter válaszelevele nem ismert, de feltételezzük, hogy a minisztérium adományával elősegítette a gyűjtést, már csak azért is, mert a második levélben, 1945. augusztus 14-én **Kovács Imre** nemzetgyűlési képviselő a népjóléti miniszter feleségét, Molnár Eriknét kérte fel a különböző hadifoglytáborokból hazatérő hadifoglyok segélyezésére és gondozására. A válaszlevélben Molnár Erikné sajnálkozását fejezi ki, hogy távolléte miatt nem tudott részt venni a „perselygyűjtésen”. **(Lásd a 6. a-c. számú forrásokat!)**

Az országos gyűjtési akciók mellett egyéni ügyekben is felkeresték a minisztert. Ezt példázza a Dunahasztiban lakó **Szirbik Antal** tízgyermekes író segélykérő levele, aki a közállapotokra és a közelgő hideg időre való hivatkozással „nagy összegű pénzbeli jutalmat vagy természetbeni segítséget”, egyben ügyének gyors elintézését kéri. Beadványával nemcsak a népjóléti minisztert, hanem **Erdei Ferenc** belügyminisztert is felkereste. Erdei személyesen ismerte az író, s mint „nem egészen normális”, de „nagyon rendes embert” mutatta be a népjóléti miniszternek. Az ügy elhúzódhatott, mivel a népjóléti miniszter vezetése alatt álló minisztérium nem rendelkezett olyan alappal, amelyet egyéni segélyezésre lehetett volna fordítani, így kérelmét a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez irányították. A segélyezésről vagy annak elutasításáról nincsenek információink. **(Lásd a 11. a-c. számú forrásokat!)**

A háború okozta pusztítások és a tél hidege különösen a gyermekeket sújtotta. Országosan mintegy százezerre tehető azoknak az elhagyott, gondozás nélküli gyermekeknek a száma, akikről gondoskodni kellett. A kormányzat ezt a hatóságok és a társadalom együttműködésével kívánta elősegíteni. A beérkező adományokból elsősorban a gyermekmenhelyek legsürgősebb szükségleteit elégítették ki. Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök 1945. szeptember 29-én kelt levelében tájékoztatta a népjóléti minisztert a magyarországi gyermekek segélyszükségleteiről. Egy - magyar származású amerikai állampolgárok által - 1945 nyarán létrehozott segélyszervezet ügyvezető bizottságának elnöke ezzel a kérelemmel fordult a miniszterelnökhöz, hogy adjon tájékoztatást, mennyi és milyen ruházatra, gyógyszerre van szükség a magyarországi gyermekek segélyezésére, aki ezzel kapcsolatban kért kimutatást a minisztertől. **(Lásd a 22. számú forrást!)**

Közügyek

A magánjellegű kérvények mellett a levélírók a közérdekű ügyekben is szót emeltek. Ries István igazságügy-miniszter a közlekedési vállalati járadékosok ügyében a „közérdeket érintő” sérelmes rendelet hatályon kívül helyezésére kérte a minisztert. A miniszter szűkszavúan megjegyzi: „akiknek nincsen nyugdíjuk, azok a szó szoros értelmében éhen halhatnak”. A **látszólag egyszerű ügy pikantériáját** az adja, hogy az írt a miniszternek a járadékosok ügyében, akinek e kérdés szabályozása a hatáskörébe tartozott. **(Lásd a 14. a-b. számú forrásokat!)**

Törő József nemzetgyűlési képviselő az önálló iparosok öregségi, rokkantsági, baleseti, betegségi és szociális igényeinek kielégítéséről kért tájékoztatást. A miniszter a vezetése alatt álló Népjóléti Minisztérium társadalombiztosítási osztályához irányította a képviselőt. **(Lásd a 19. a-b. számú forrásokat!)**

A Magyar Kommunista Párt tápiószentmártoni szervezetének egyik vezetője a rokkantak és baleseti járadékosok szomorú sorsára hívta fel a figyelmet. Véleménye szerint ezek a rászorultak a „régii reakciós világban [...] csak koldus filléreket kaptak az O. T. I. igen tisztelt vezetőségétől. Közli, hogy egy rokkant havi 600 pengőt kapott 1945 utolsó hónapjaiban, amikor egy kilogramm só 3000, egy tojás szintén 3000 pengőbe került. A pártszervezet „propaganda vezetője” „e fájós pontok” rendezését kéri. **(Lásd a 20. számú forrást!)**

A népjóléti miniszter postájába nemcsak állást kérő, lakás- és segély kiutalását igénylő levelek garmadája érkezett, hanem feljelentő levelek is előfordultak. *Molnár László* ügyvéd levelében *Balogh Pál* minisztériumi osztálytanácsos múltjával foglalkozik. Az ügyvéd szerint a népjóléti miniszter „elméleti tudós, nem nagyon ért a rendőri munkához”, ezért javasolja, hogy tanácsait megfogadva leplezze le az osztálytanácsost, mivel „ez a ravasz úr reakciós barátai segítségével könnyen kisiklik kezei közül”. Levelének végén a döntést a miniszterre bízta, egyben felhívja figyelmét: „vigyázzon”, mert a feljelentett személy „az Ön vesztes s Pártunk irtalmatlan meghurcoltatásának okozója lehet”. A megragalmazott miniszteri osztálytanácsos személye és a múlt rendszerben végzett tevékenysége nem volt ismeretlen a Népjóléti Minisztérium illetékesei előtt, mivel a rágalmozó „levelében megjelölt személyek kihallgatása a lefolytatott vizsgálat során megtörtént”. A miniszter kérte az ügyvédet, hogy „a rendelkezésre álló bizonyítékokat mielőbb juttassa el hozzám”. A feljelentésnek ekkor nem lehetett következménye, mivel Balogh Pál 1949-ig, nyugdíjazásáig a Népjóléti Minisztériumban dolgozott. **(Lásd a 17. a-b. számú forrásokat!)**

A háború befejezése után néhány hónappal készültek az első összegzések a háborús károkról, anyagi veszteségekről. Ehhez kapcsolódik Kecskemét polgármesterének levele, melyben Molnár Erik népjóléti miniszter segítségét kérte annak megoldásában, hogy a Kecskeméti Ingolstadtba szállított, jól felszerelt, ezerágyas hadikórházat hozzák haza, mivel itt nemcsak „városi érdekről, hanem nemzeti értékről” van szó. A miniszter válaszelevelében jelezte, hogy a hadikórház hazahozatala ügyében már megtették az első lépéseket, a kecskeméti kórház ágyszámának felemelése érdekében azonban nem tud intézkedni, mert mikor ágyakat ajánlottak fel a kórháznak, akkor a kórházigazgató kijelentette: „Különb ágyak vannak a kórház padlásán, mint amit a minisztérium bocsátana rendelkezésünkre.” A kitepített kórház hazahozatala 1945 novemberében kezdődött. **(Lásd a 18. a-b. számú forrásokat!)**

A szegénység, a tömegnyomor, az egészségtelen lakásvizonyok a betegségek terjedését segítette elő. Ezt növelte a gyógyszerek, kötszerek hiánya, melyek pótlása szinte megoldhatatlan nehézségekbe ütközött, különösen azoké a gyógyszereké, amelyeket külföldről hoztak be. E gyógyszerek közé tartozott a penicillin és az inzulin. *Szabó Zoltán*, a MADISZ elnöke 1945. december 27-én keletkezett levelében beszámolt a miniszternek arról, hogy londoni tartózkodásának idején penicillin és inzulin beszerzéssel próbálkozott, de mindkét esetben kudarcot vallott, mivel nem kapta meg a kiharozati engedélyt. Ha sikerült volna személyi poggyászként elhozni az inzulint, akkor az kb. 20 000 beteg félévi inzulin adagját jelentette volna. Szabó Zoltán egy kisebb adag inzulint behozott, a népjóléti miniszter erre reagálva örömmel nyugtázta a kísérletet, hiszen „az ország mai nehéz gyógyszer ellátásában minden segítség komoly könnyítést jelent”. **(Lásd a 21. a-b. számú forrásokat!)**

A Független Kiszgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt Budapesti Központjának orvos szervezete 1945. július 13-án az orvos és betegbiztosítás témakörében előadás tartására kérte fel Molnár Eriket azzal a szándékkal, hogy megjelenése és felszólalása elősegítheti a közvetlen kapcsolat kialakítását a párt orvos szervezetével. Minderre azért volt szükség, mert több száz olyan orvos volt az országban, akik hadifogság, deportálás, németek, nyilasok általi elhurcolás, a hadműveletek pusztítása, fosztogatás és a szomszédos államokból való kiutasítás következtében nem tudta hivatását folytatni, mert nem volt lakása, nem volt orvosi felszerelése. Emiatt „sok száz orvos tudása, évtizedes gyakorlata, munkakedve kihasználatlan, és ki van zárva a nemzeti újjáépítő munkából”. Az újjáépítésből, véleménye szerint „minden osztálynak és rétegnek ki kell vennie a részét”, s ebből az orvosok sem maradhatnak ki. Egy kamatmentes, kis részletekben visszafizetendő kölcsönalap létrehozását javasolták mindazok számára, akik „gazdaságilag tönkrementek, de szellemiükben és szaktudásukban meg nem fogyatkoztak” és munkájuk közérdek. Ennek megvalósítása érdekében részletes tervet dolgoztak ki, melyet a miniszter figyelmébe ajánlottak. A miniszter az előadást elvállalta azzal, hogy aktuális orvos-politikai kérdések is meg tárgyalásra kerülnek, így az orvosok véleményét általános egészségügyi kérdésekben is megismerheti. **(Lásd a 4. a-e. számú forrásokat!)**

Forrásközlésünk korántsem teljes körűen öleli fel a második világháború után kialakult népjóléti és szociális helyzet nehézségeit. Célunk az volt, hogy az olvasó közvetlenül is megtapasztalja, hogy milyen kérdések foglalkoztatták az embereket, és ezek nyomán milyen intézkedéseket fogantatosítottak egy-egy ügy elintézésébe. További célunk volt, hogy feltérképezzük és megismerjük azt a különleges helyzetet, melybe az emberek életkörülményeik folytán kerültek közvetlenül a második világháború befejezése után. Elsősorban azokat a leveleket és a levelekre adott válaszokat közöljük, melyek közérdeklődésre tarthatnak számot. A levelekre adott válaszok többségét a miniszter nevében titkára írta, ezek a levelek másolatban maradtak fenn.

A miniszterhez írott levelek közös tulajdonsága, hogy írójuk a társadalomban elfoglalt pozíciótól függetlenül kiszolgáltatott helyzetben volt. Az esetek többségében azonban nem a szereplők a fontosak, hanem maga a jelenség, amely elválaszthatatlan a kortól, a háttér, amely többet mond mindenféle elemzésnél, magyarázkodásnál. A levelek tartalma adaléku szolgálhat arra, hogy az embereket elsősorban mi foglalkoztatta, milyen gondjaik voltak, milyen problémákkal, nehézségekkel kellett szembenézniük ahhoz, hogy életüket újramegépítsék. Ebben számítottak a népjóléti miniszter megértésére és segítségére. Így a levelek elsősorban a lakhatás körülményei, az újjáépítés, a megélhetést biztosító munkahely, az életkörülmények változása, a segélyhez való jutás, a rokkantak és baleseti járadékosok ügyében íródtak. A magánügyek mellett néhány közérdeklődésre számot tartó kérdés is előtérbe került, mint például a rokkantak és baleseti járadékosok ügye, vagy a Kecskeméti Ingolstadtba szállított hadikórház hazatelepítése. Néhány esetben az emberek nemcsak önmagukkal, hanem mások múltjával is foglalkoztak, ennek kézzelfogható bizonyítéka az a feljelentő levél, mely rávilágít az emberek egymás közötti kapcsolatára is.

A levelek olvasása közben szembesülünk a társadalom egészét érintő politika arculatával, a hatalom mechanizmusával, a hatalom és az állampolgár viszonyával, ugyanakkor bepillantást nyerhetünk egyéni sorsokba, tragédiákba is. A levélírók kérelmei nem egyediek, hiszen több ezren lehettek azok, hogy hasonló helyzetben voltak, csak ők nem ragadtak tolla.

Képet kapunk arról is, hogy a társadalmi változások mennyire tükröződnek vissza ezekből a levelekből, s alapvetően kimutatható, hogy milyen politikai háttérrel rendelkeztek a levélírók.

A leveleket szöveghűen közöljük, a gépelési és helyesírási hibákat javítottuk. Az esetleges szöveg kiegészítéseket szögletes zárójelben [...] jelöltük. Az értelemzavaró hibákat [!] jellel jeleztük. Az összetartozó leveleknél, a beadó és a válaszadó levelét a, b jellel különböztettük meg. Az aláhúzott szöveget dőlt betűvel írtuk.

Források

1.

Molnár Erik életrajza a Népjóléti Minisztérium iratanyagában

[*dátum nélkül*]

Molnár Erik dr. Született 1894-ben Újvidéken. Középkisvárosi Fiumében végezte. Jogot a budapesti, római, bécsi egyetemeken hallgatott. 1924-ben ügyvédi irodát nyitott Kecskeméten. 1928 óta széleskörű publicisztikai tudományos tevékenységet fejtett ki. A kommunista párt legális folyóiratában, a Budapesti Megjelentek 100%-a, Társadalmi Szemlében, Gondolatban, s a kolozsvári Korunkban, melyekben Jeszenszky Erik és Szentmiklósy Lajos néven dolgozott. Könyv alakban megjelent munkái közül legfontosabban [!] a filozófiai tanulmányait egybefoglaló „Dialektika” és a történelmi kutatásainak eredményét tartalmazó, legutóbb megjelent „A magyar társadalom története az őskortól az Árpádokig” című mű. A német megszállás alatt politikai meggyőződése miatt 2-szer letartóztatták, és rendőri felügyelet alá helyezték. 1944. december óta, mint a Magyar Kommunista Párt tagja, Kecskemét város képviselője az ideiglenes nemzetgyűlésen, és népjóléti miniszter minőségben tagja az ideiglenes nemzeti kormányának.

2.

A népjóléti miniszter kérése Vas Zoltán budapesti polgármesternek a minisztérium elhelyezése ügyében

Budapest, 1945. május 24.

Magyar Népjóléti Minisztérium

Polgármester Úr!

A népjóléti minisztérium jelenlegi helyiségeiben elegendő szobák hiánya miatt nem tud megfelelően dolgozni. Szükségessé vált egy olyan épület keresése, melyben valamennyi osztályunkat el tudjuk helyezni, és sokkal dinamikusabb munkát tudunk végezni. Műszaki osztályvezetőnk a Royal szállóról megállapította, hogy az jelenleg teljesen üres, csupán szállodai célokra akarja tulajdonosa idővel berendezni. Véleményem szerint sokkal fontosabb minisztériumunk elhelyezése, mint egy egyéni érdekeket szolgáló szálló üzembeállítása. Az épület minisztérium elhelyezésére alkalmas, ezért szeretném, ha Polgármester Úr a megfelelő intézkedéseket megtenné, hogy azt lefoglalhassuk, és abba mielőbb beköltözhessünk.

Fogadja Polgármester Úr őszinte tiszteletem nyilvánítását .

Budapest, 1945. május 24.

[aláírás nélkül]

népjóléti miniszter

Budapest Székesfőváros Polgármesterének,

Vas Zoltán Úrnak,

Budapest

3.

Jeney Endre egyetemi tanár felhívása a téli időszakra való felkészülésre

Debrecen, 1945. július 8.

Népjóléti Miniszter Úr!

Az újjáépítés munkája során a sürgős teendők közé tartozik a megrongált hajlékok, középületek rendbetétele és a tömegek számára meleg téli szállás biztosítása. Az építkezési teendők elvégzése az újjáépítési minisztérium feladatai közé tartozik. A meleg téli szállás biztosításának kérdése - feltevésem szerint - a népjóléti minisztérium részéről vár támogatást és megoldást.

A közelgő télre már itt az ideje előre felkészülni. Sürgős teendő lenne Budapest után vidéken is kettős ablakokkal ellátni a lakott helyiségeket, műhelyeket, üzleteket stb. egyes ablakok mellett a fűtőanyag pazarlása árán sem lehet kielégítő a fűtés. A debreceni Egyetem összes helyiségeiben és a klinikai telepen is a legtöbb helyen jelenleg legfennebb [!] csak egy sor üvegréteg van az ablakokon. Sok helyen teljesen hiányzanak az ablakok. Ha nem sikerül a fűtés megkezdése előtt a belső ablakokat is beüvegezni, a helyiségek fűtése eredménytelen lesz. A vízvezetéki csövekben a víz megfagy, a bekövetkező csőrepedések jóvátehetetlen károkat fognak okozni. Szükséges volna tehát még idejében elegendő mennyiségű táblaüveget beszerezni a belső ablakok beüvegezésére.

A fűtés akadálya lesz előreláthatólag a fűtőanyag hiány, illetve annak megnehezített ideszállítása. Örvendetesen vettük azonban tudomásul, hogy hazai olajforrásunkból elegendő mennyiségű olaj fog rendelkezésre állani. Ezt az olajat a nehéz fűtési viszonyok között helyi fűtés céljaira is kitűnően fel lehetne használni. Szükséges volna tehát egy olajjal fűthető „népkályhát” konstruáltatni és sorozatban előállítani, hogy az bármelyik kályha tűzterében működésbe legyen hozható úgy, hogy egy kívül elhelyezett olajtartályból tetszés szerint legyen táplálható.

Úgy vélem, még elegendő idő áll rendelkezésre, hogy ez a terv még a tél beállta előtt megvalósítható legyen. Az olajat szállítani és kis háztartások számára szétosztani is könnyebb feladat lenne, mint a fa vagy a szén kezelése.

Tisztelettel kérem a javaslatomat technikai szakértőkkel megbeszélés tárgyává tenni.

Debrecen, 1945. július 8.

Dr. Jeney Endre

egyetemi ny[ilvános] r[endes] tanár

4.

a.

Molnár Erik népjóléti miniszter felkérése előadás megtartására az orvos és a betegbiztosítás kérdéseiről

Budapest, 1945. július 13.

Miniszter Úr!

Nagy örömmel és hálás köszönettel vesszük a hírt, hogy Miniszter Úr az orvosi közügyekkel foglalkozó pártönkívüli ankét előtt hajlandó az orvosok és a betegbiztosítás égető kérdéseiről előadást tartani és a tervezett intézkedéseket velük közölni, irányt adva így az orvosi közügyek iránt érdeklődő kollégák további magatartásának.

Ismerjük Miniszter Úr nagy és megerőltető elfoglaltságát, ezért kellőképpen méltányoljuk áldozatkészségét, melyet, mint az orvosi szakma jelenlegi legfőbb patrónusa velünk szemben kimutat. Újból hálás köszönetünket nyilvánítva még csak azt kérjük Miniszter Úrtól, hogy az előadás időpontjáról, amelyet a Polgári Demokrata Párt VI. Andrassy út 43. szám alatti nagytermében szeretnénk megtartani, ahol eddigi megbeszéléseink is voltak, idejekorán szíveskedjék bennünket értesíteni, hogy a kellő előkészületeket megtehesse.

Budapest, 1945. július hó 13-án.

Prof. Dr. Horváth Boldizsár

Dr. Kaposy Ferenc

igazgató főorvos

Dr. Gábor Gyula

kórházigazgató

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-215-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

Dr. Reök Iván kórházi sebész főorvos előadás megtartására kéri a népjóléti minisztert

Budapest, 1945. július 17.

FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS- ÉS

POLGÁRI PÁRT BUDAPESTI KÖZPONTJA

ORVOS-SZERVEZÉS

192/E/1945.

Budapest, 1945. július 27.

Molnár Erik népjóléti miniszter úrnak

Budapest

Miniszter Úr!

Nagy örömmel értesültem arról, hogy Miniszter Úr érdeklődéssel viseltetik az orvosi rend kérdesei és célkitűzései iránt. Ezért kedves kötelességemnek tartom, hogy röviden beszámoljak a vezetésem alatt álló orvos-csoport munkájáról.

A Független Kisgazdapárt orvos-szervezetének vezetősége felszólította a pártba tartozó orvosokat, hogy a demokratikus Magyarország felépítésében és a reakció elleni küzdelemben tehetségüknek és képességeiknek teljes latba vetésével vegyenek részt. Az elmúlt évtizedek gyilkos és béklyós szellemi elnyomáson alapuló rendszere után, ma a szabad meggyőzés alapján kialakult tiszta szellem új életét akarjuk élni. A közös nemzeti eszmények és az egyetemes orvosi érdekek szolgálata az eszményképünk. Az orvosi hivatás és az orvosi társadalom egységének megteremtését kívánjuk. Szakítani akarunk a szemlélettel, amely a múltban az orvosi kar egységénél többre tartotta divatos világnézeti és robbantó, szétválasztó jelszavak követését, amelyekkel az orvostársadalmon belül valósággal a gyűlölet légkörét teremtette meg. A kölcsönös megbecsülés a célunk, az azonos eszmék és közös érdekek kihangsúlyozása.

Amíg egyrészt a Magyar Orvosok Szabad Szakszervezetét támogatjuk, és annak munkájában részt veszünk, addig minden erőnkkel felvettük a harcot a reakció ellen. Irgalmatlan harcot hirdetünk a gyalázatos múlt aljas kufárai ellen, akik szóval vagy tettel vétettek rendünk egysége ellen, vagy akik ma nem mutatnak készséget az új magyar demokrácia szellemében a magyar közösség, az erkölcsi világrend és a tiszta humánus jegyében való építő együttműködésre.

De nemcsak elméleti és eszmei síkon végzünk fogalomtisztázó és szellemi áttértelmező munkát, hanem heti összejöveteleinken, személyes találkozások kapcsán építjük az orvosi rend egységét, és példát adunk a többi pártban helyet foglaló orvosok meghívásával, a pártközi collaborációra. Ezeket a plenáris üléseken nemcsak saját programunkat fejtettük ki, és vitattuk meg, hanem megvilágítottuk és megvitáztuk minden aktuális orvospolitikai kérdést is.

Éppen ezért nagy örömünkre szolgálna, ha Miniszter Úr, nagy elfoglaltsága mellett, tudna időt szakítani arra, hogy valamelyik plenáris ülésünkön - melyet minden hétfőn este 6 órakor IV. Semmelweis utca 1. sz. alatti tanácsteremben tartunk - megjelenne, és felszólalásával, esetleg egy egész estét kitöltő előadásával felvenné a közvetlen kapcsolatot pártunk orvos-szervezetével.

Amennyiben Miniszter Úr ezt az előzetes felkérést szívesen fogadja, megfelelő formában arra ünnepélyesen is fel fogjuk kérni.

Fogadja Miniszter Úr őszinte nagyrabecsülésem kifejezését,

igaz híve:

(Dr. Reők Iván)

kórházi sebész főorvos

az Orvos-szervezet országos elnöke

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-202-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

c.

Dr. Reők Iván kórházi sebész főorvos levele Gerő Ernő kereskedelemügyi miniszternek az orvosok részvételéről az újjáépítésben

Budapest, 1945. július 18.

Másolat a 7.792/1945. Eln. K. K. M. szám

Független Kisgazda-, Földmunkás- és

Polgári Párt Budapesti Központja

Orvos-szervezés

Budapest, 1945. július 18.

197/E/1945.

Gerő Ernő kereskedelemügyi miniszter úrnak

Budapest

VII. Dob utca 75-81.

Miniszter Úr!

Országunk közgazdasági talpra állításában minden osztálynak és rétegnek ki kell vennie a részét. Az orvosok is teljes szívükkel és minden erejükkel el akarják végezni azt a munkát, amely rájuk hárul. Fájdalom azonban, sokan vannak közülünk olyanok, akik a deportálás, elhurcolás, bombatámadások következtében teljesen tönkrementek, és megfelelő műszerek és felszerelés nélkül, szellemi értékeiket, szakmabeli tudásukat nem állíthatják a köz szolgálatába. Egy hosszabb lejáratú, csekély kamatozású kölcsön lehetővé tenné azt, hogy a gazdaságilag tönkretett, de szellemiükben és szaktudásukban meg nem fogyatkozott orvosok szintén részt vehessenek az újjáépítés munkájában. A vezetésem alatt álló orvoscsoport részletes tervet dolgozott ki ennek a kérdésnek a megoldására. Ezt a tervezetet mellékelem, és Miniszter Úr jóindulatú figyelmébe ajánlom.

Fogadja Miniszter Úr őszinte nagyrabecsülésem kifejezését,

igaz híve:

Dr. Reők Iván s. k.

kórházi sebész főorvos,

a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt

országos orvos szervezetének elnöke

A hiv[atalos] másolat hitelélül:

[olvashatatlan szignó]

miniszteri s[egéd]hiv[atali] igazgató h.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-205-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

d.

Reők Iván levele a népjóléti miniszternek az orvosok egzisztenciájának megteremtése érdekében

[Budapest, 1945. július 25.]

Miniszter Úr!

Több százra tehető azoknak az orvosoknak a száma, akik hadifogság, deportálás, németek, nyilasok általi elhurcolás, a hadműveletekkel való pusztítás, fosztogatás, a szomszédos államokból kiutasítás következtében nem képesek hivatásukat folytatni, mert nincs lakásuk, orvosi felszerelésük, bútorzatuk. Ez nemcsak jobb sorsra méltó egyének kára, hanem vesztesége a közegészségügynek, betegellátásnak, mert ezek nem vállalhatnak kezelőorvosi állásokat az ipari munkások egészségügyét ellátó biztosító intézeteknél, nem helyezkedhetnek el vidéken a mezőgazdasági népesség érdekében, de nem vállalhatnak községi vagy körorvosi állást sem. Így sok száz orvos tudása, évtizedes gyakorlata, munkakedve kihasználatlan és ki van zárva a nemzeti újjáépítő munkából.

Ezért nem annyira orvosi szociális, mint inkább közegészségügyi érdekből szükséges, hogy egy nagyobb szabású kölcsönalap létesíttessék, mely kamatmentes, később kisebb részletekben visszafizetendő kölcsönt nyújtana főleg a szellemi pályákon működő oly egyének számára, akik az existencia [!] megteremtésének gazdasági előfeltételeivel ez idő szerint nem rendelkeznek, és akiknek önálló munkáját a nemzeti életbe beállítani elsődrendű közérdek. A kölcsönök nyújtásánál különösen azokat kell tekintetbe venni, akik elhurcolás, deportálás, hadifogság, háborús pusztulás, kiutasítás következtében régebben gyakorolt foglalkozásukat folytatni akarják. A kölcsönnyújtást esetenként előfeltételekhez is lehet kötni, pl. vidéken, munkás városrészekben letelepülés.

Meggyőződésünk, hogy ez az egyetlen járható út, hogy az orvosok aránytalan eloszlásán segítsünk és a falvakat, kisvárosokat munkás külvárosokat megfelelő számú és képzettségű orvoshoz juttassuk.

A Független Kisgazdapárt Orvoscsoportjának nevében

Dr. Reők Iván s. k.

A hiv[atalos] másolat hitelűl:

[olvashatatlan aláírás]

miniszteri s[egéd]hiv[atali] igazgató h.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-207-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

e.

A népjóléti miniszter válaszlevele

Budapest, 1945. július 28.

MAGYAR NÉPJÓLÉTI MINISZTER

Budapest, 1945. július 28.

Dr. Reők Iván kórh. Sebész főorvos Úrnak,
a Független Kisgazdapárt Orvos szervezete
Országos Elnökének,
Budapest

Hozzám intézett átiratokra értesítem Elnök Urat, hogy orvos szervezetükben előadás megtartását - más irányú elfoglaltságom ellenére is - szívesen vállalom. [Kézírással.] valamelyik közelebbi plenáris ülésükön megjelenek és felszólalok.

Az előadás időpontjában látogatásuk alkalmával fogunk megállapodni.

[Kézírással.]

Örömmre fog szolgálni, ha a [olvashatatlan kézírás] orvosok ott elhangzó véleményét általános egészségügyi kérdésekben megismerem.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-200-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

5.

Csonti Szabó László jogvédelmet kérő levele

Vác, 1945. július 20.

Dr. Molnár Erik
népjóléti miniszter Úrnak,

Budapest

Miniszter Úr!

Engedje meg, hogy szabad hazában - régi kecskeméti ismerősként tisztelettel köszöntsem magas közjogi méltóságában, s kérem az Úr Istent, hogy az ország újjáépítésére végzett végtelenül fáradtságos és felelősségteljes munkájában továbbra is - áldást hozóan és szerencsésen vezesse.

Elnézését kérem, hogy zavarom, a legszívesebben személyesen szerettem volna előadni sérelmem, s kérni ahhoz igazságos beavatkozását: közel 5 évvel ezelőtt, 1940 őszén vettem itt Vácott egy periférikus zsidó gyógyszerterát, szabad forgalom útján - jó 30 hold kecskeméti föld ellenértékében. Ugyanakkor bérbé vettem a volt tulajdonos ház ingatlanát is - amelyben gyógyszerterám és lakásom van. A bérleti szerződés ez év november 1-én jár le. Bérleti időm alatt sok differenciám [!] volt, főként a gyógyszerterái helyiségek miatt, a melyeket az évenként szokásos vizsgálatok alkalmával a közegészségügyi hatóságok állandóan kifogásoltak. Ő azonban mit sem volt hajlandó annak érdekében végeztetni - volt legyen pedig ő is patika tulajdonos. Ezeknek az állandó anomáliáknak akartam egyszer s mindenkorra véget vetni az által, hogy kiigényeltem, illetve kiigényelni akartam a „Lakáshivatal” útján egy, a közvetlen tőszomszédságomban - tehát körzetemben lévő, a háborús körülmények folytán elhagyottá vált (a volt városi főmérnök lakott benne) lakást, egyik váci bank ingatlana az, gyógyszerterát és lakás céljaira, amely mindkettőnek a legmesszebbmenőleg [!] megfelel.

E törekvésemben sajnos ott kaptam elgáncsolást - személyes interventióm [!] dacára is - ahonnan az esetleges segítséget kellett volna várnom - tekintettel közérdekű kérelmemre. Nevezetesen Vác város polgármestere - aki az én lakáskérvényem beadásától jóval későbbben figyelt fel az általam igényelt lakásra - utaltatta ki magának azt a lakást, amely jog és igazság szerint is (az ügydarab beérkezése sorrendje miatt!) engem illetett volna! A polgármester Úr közel 3 éve került Vác városához a vármegyétől, még, mint főjegyző Karay polgármestersége alatt. Ez idő óta állandó lakása volt a legfrekvenciáltabb helyen - a város központján.

A 4000/[1]945. sz. a. iktatott beadványomra kézhez kapott véghatározatot, amelyet a város főügyésze - aki éppen kérelmem kapcsán egy beszélgetés alkalmával a gyógyszerterát, mint olyat, nem közérdekű intézménynek minősítette! - írt alá, megbízott ügyvédem útján tisztelettel megfellebbeztem Miniszter Úrhoz. Tettem ezt annál inkább is, mert időközben a volt tulajdonos igénypert indított volt gyógyszerteráért, s így, mintegy kényszerítve vagyok vele szemben likvidálni minden összeköttetésem. A legszívesebben hazamennék szülővárosomba, Kecskemétre, nem is tudtam itt 5 év alatt nemhogy gyökeret eresztetni, de még megszokni sem! Végtelenül fáj, hogy Kecskeméten, ahol úgy elfért volna már 1-2 gyógyszerterát még - nem tudtam megkapaszkodni, mindig elgáncsolt az elmúlt rendszer, s így vállalom kellett, ha élni akartam - az önkéntes száműzetés keserves kenyerét, amely már 17 éve tart. De mint idegent, itt is csak mostohán kezelnek, mindég [!] a legjogosabb törekvésemben - immár másodízben - gáncsolnak el. Nincs senkim, aki kiállna érdekeim mellett. Szüntelenül haza vágyom, hiányzik a családom, 80 éves öreg Édesanyám, s az apám sírját már egy éve nem láttam, hiányzanak az ismerős arcok, a környezet, s érzem, hogy ebbe a gyökértelenségbe én itt belepusztulok, s mert ismét csak élni és dolgozni akarok az 1876. XIV. tc. 16. fejezet 124. szakasza alapján is magas pártfogásába hely[e]zem magam, s jogvédelmet kérek Miniszter Úrtól az önkénnyel szemben, s kérem, hogy a sérelmes véghatározatot megváltoztatni kegyeskedjék .

Vác, 1945. július 20-án.

Tisztelettel:

Csontyi Szabó László

Gr. Csáky Károly út 45.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-201-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

6.

a.

Veres Péter támogatást kérő levele a hazatérő hadifoglyok megsegítésére

Budapest, 1945. július 30.

Miniszter Úr!

Mélyen tisztelt Barátom!

A Nemzeti Parasztpárt a Szabad Szó útján a hazatérő hadifoglyok megsegítésére országos gyűjtést indított. Nagyon kérek, hogy a gyűjtés eredményét a vezetésed alatt álló minisztérium adományával előmozdítani szíveskedjél. Ismerve szociális beállítottságodat, feleslegesnek tartom, hogy az ügy fontosságát bővebben részletezzem.

Jóindulatú támogatásod előre is hálásan köszönöm és maradtam nagyrabecsülésem őszinte kifejezésével,

igaz híved

Budapest, 1945. július 30.

Veres Péter

a Nemzeti Parasztpárt elnöke

Molnár Erik népjóléti miniszter úrnak,

Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-208-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A Nemzeti Parasztpárt főtitkárának védnökségkérő levele Molnár Erikné számára

Budapest, 1945. augusztus 14.

NEMZETI PARASZTPÁRT

Hadifogoly-gondozó osztálya

Budapest, 1945. VIII. 14-én

Miniszterné Asszonyunk!

A Szovjet Unió nagylelkősége folytán a különböző fogolytáborokból hazatérő hadifoglyok felsegélyezése és gondozása érdekében a Nemzeti Parasztpárt és a Szabad Szó országos mozgalmat indított.

Ez a mozgalom az egész demokratikus magyar társadalomban nagy örömmre és megértésre talált és tömegesen jelentkeztek az emberek segítségüket felajánlani.

A Belügyminiszter Úr engedélyével országos gyűjtést indítottunk, és itt, Budapest f. 20-án urna és perselygyűjtést is rendezünk.

A gyűjtéssel kapcsolatosan most azzal a kéréssel fordulunk a Miniszterné Asszonyunkhoz, hogy a Markó u. törvényszék előtt lévő urnánk védnökségét vállalni szíveskedjék.

Ezzel a kérésünkkel is azt akarjuk bizonyítani, hogy mi, Hazánk felépítésében az összes demokratikus pártokkal együttműködve kívánunk részt venni.

Abban a reményben, hogy kérésünk meghallgatásra talál, szíves fáradozásáért előre is köszönetet mondunk.

NÉPPEL A NÉPÉRT

Kovács Imre

főtitkár

nemzetgyűlési képviselő

c.

Molnár Erikné válaszlevele

Budapest, 1945. augusztus 24.

Másolat!

A Nemzeti Parasztpárt hadifogoly- gondozó osztályának

Folyó hó 14-én kelt és hozzám intézett levelükből megkésve értesültem, hogy a hazatérő hadifoglyok felsegélyezésére és gondozása érdekében 20-ára perselygyűjtést rendeztek.

Örömmel teljesítettem volna kívánságukat, hogy a törvényszék előtt (Markó u.) levő urna védnökségét vállaljam, de abban az időben - sajnos - nem voltam Budapesten.

Budapest, 1945. augusztus 24.

Tisztelettel,

Dr. Molnár Erikné s. k.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-162-1945. (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Molnár Erik miniszter iratai)

7.

a.

Zilahy Lajos alkalmazás iránti kérelme

1945. augusztus 27.

MAGYAR-SZOVJET

MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG

1945. augusztus 27.

Kedves Barátom,

Szíves figyelmedbe ajánlom Lamp Ilona kérvényét, amelyben a budapesti állami gyermekvédelmi osztályhoz való beosztását kéri. Úgy tudom, itt munkaerőkre van szükség, a kérvénye elintésének nincs akadálya. Amennyiben a minisztérium szükségesnek tartja közelebbi információk adása végett személyes megjelenésemet, készséggel állok rendelkezésre.

Őszinte tisztelettel,

igaz híved

Zilahy Lajos

Molnár Erik dr.

népjóléti miniszter úrnak

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-170-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy; Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A népjóléti miniszter válasza

Budapest, 1945. augusztus 2.

Válasz Zilahy Lajosnak

Kedves Barátom!

Általad ajánlott Lamp Ilona kérvényét, amelyben a vezetésem alatt álló minisztérium gyermekvédelmi osztályán való beosztását kéri, átadtam a gyermekvédelmi osztály vezetőjének. Pár napon [t...] felvilágosítást fogok kapni arra vonatkozólag, hogy el tudjuk-e Lamp Ilonát itt a minisztériumban vagy valamelyik pestkörnyéki óvodában helyezni.

Budapest, 1945. évi augusztus 28.

Baráti üdvözléssel:

[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-169-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy; Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

8.

a.

Székely Sándor gyógyszerész segítséget kérő levele

Kecskemét, 1945. augusztus 27.

Kecskemét, 1945. aug. 27.

Nagyméltóságú

Dr. Molnár Erik úrnak

népjóléti miniszter

Budapest

Kedves Ügyvéd Úr!

Ugye furcsán hangzó megszólítás, de én úgy érzem, a régi barátság és megértés folytán nem fogja rossz néven venni ezt tőlem.

Három nap előtt érkeztem meg Auschwitz és Dachau poklaiból, átéltem mindkét helynek minden borzalmait, és az Úristen különös jóvoltából megtörve, megöregedve, mégis hazavergődtem.

Tegnap Pesten jártam az OKH-nál banki dologban és dr. Poppnernél beszélgetés közben egy levél került kezembe, amit Miniszter úr írt neki, s bár ott a dr. nem volt neve mellett, mégis az aláírásából meglepetéssel vettem tudomásul ezt a megérdemelt magas előlépést.

Igaz és őszinte szívvel köszöntöm ebből az alkalomból, s ne vegye tőlem ezt a szívből fakadó megnyilatkozást sem tolokodásnak, sem pedig rossz néven, levelemnek nem volt más célja, mint örömömnek és tiszteletemnek kifejezést adni.

Bizton hiszem, hogy érdekli Miniszter urat az én sorsom is, bizonyára tudott az én elhurcoltatásomról, és talán hallotta szintén az én halálhíremet is.

Nagy nehézségekkel mégis hazakerültem, kifosztva, gyógyszerhárom összerombolva, nem maradt semmim, csak az a német katonaruha, amibe hazaérkeztem. Tudja a Miniszter Úr, hogy én támogatást a zsidók kezében levő nemzetközi vereskeresztől [!] nem kaphatok, s így a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudom előteremteni azt az összeget, amely szükséges volna gyógyszerhárom felszereléséhez és gyógyszerrel való ellátásához, s így a valamikor nagyon gazdag ember hírében álló egyéniség, ma teljesen magára hagyatva a legszükségesebbeket is nélkülözni kénytelen.

Ismételnem kérem, ne haragudjon reám e sorokért, és fogadja ismételt jókívánásaimat. Kérem, hogy k[edves] Felesége öngyámoltóságának kézcsókom tolmácsolni szíveskedjék s vagyok

a legjobbakat kívánva igaz tisztelettel,

Székely Sándor

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-172-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A miniszter válaszelevele

[dátum nélkül]

Kedves Gyógyszerész Úr!

Leveléből örömmel értesültem, hogy egészségesen hazaérkezett.

Sajnálom, hogy még anyagilag is nagy kár érte és patikája, amely megélhetését biztosította volna, tönkrement.

Tekintettel arra, hogy országos viszonylatban is súlyos probléma a tönkrement és életképtelenné vált gyógyszerházak rekonstrukciója, a vezetésem alatt álló minisztérium illetékes osztálya tárgyalásokat folytat a pénzügyminisztériummal az ilyen gyógyszerházak helyreállítására hitelkeret engedélyezése tárgyában. Mihelyt a tárgyalások eredményesen befejeződnek, módjában lesz Gyógyszerész Úrnak ilyen irányú kérelmét illetékes helyen benyújtani.

Szívélyes üdvözléssel,

[aláírás nélkül]

Székely Sándor Úrnak,

gyógyszerész

Kecskemét

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-171-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

c.

Székely Sándor tapasztalatainak felajánlása a gyógyszerészet helyzetének javítására

Kecskemét, 1945. november 20.

SZÉKELY SÁNDOR

gyógyszerész

KECSKEMÉT

T.

Dr. Molnár Erik úrnak

népjóléti miniszter

Budapest

Kedves Miniszter Úr!

Ne vegye részemről toladósnak, hogy abból az alkalomból, amidőn az új kormányban is megmaradt, szerencse kívánataimnak ezúton kifejezést adok.

Meg voltam győződve róla, hogy ez így is lesz, mert aki megismeri azt az igazságszerető és a kisembereket támogató érzelmeit az pártkülönség nélkül hívévé szegődik.

Ezek a soraim is minden mellékgondolat nélkül őszinte érzelmeimnek akarnak kifejezői lenni, és kérem az én Istenemet, tartsa meg Önt jó egészségben hosszú évekig, hogy lendítsen egy kicsit ennek a tönkretett szegény hazánknak szomorú sorsán.

Figyelmébe ajánlom mostoha sorsra jutott gyógyszerészetet, melynek - ha nem venné tőlem szerénytelenségnek - talpra állításának érdekében, ha Pesten lakték, szívesen adnám meg praktikus tanácsaimat.

Fogadja nagybecsülésem kifejezését ismételten, s vagyok

Kecskemét, 1945. nov[ember] 20.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-34-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

d.

Molnár Erik válaszelevele

Budapest, 1945. november 30.

Budapest, 1945. november 30.

Székely Sándor
gyógyszerész Úrnak
Kecskemét

November 20-iki levelében kifejezett jókívánságaiért fogadja köszönetemet.

Örülnék, ha a gyógyszerészek helyzetének javítására vonatkozó elgondolásait írásban benyújtaná.

[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-34-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

9

a.

A debreceni polgármester ajánlása szociális felügyelői állásra

Debrecen, 1945. szeptember 22.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
POLGÁRMESTERE

Debrecen, 1945. szeptember 22.

Molnár Erik
népjóléti miniszter Úrnak
Budapest

Népjóléti Miniszter Úr!

Dr. Csáky Sándor városi tanácsnok, debreceni lakos által szociális felügyelői állásra kinevezés iránt Miniszter Úrhoz intézett kérelemmel kapcsolatban készséggel igazolom, hogy nevezett Debrecen városnál 2 évtizedet meghaladó időn át a szociális igazgatás terén igen eredményes munkásságot fejtett ki.

Őt szociális felügyelői állásra igen alkalmasnak tartom és kinevezése esetén a vezetésem alatt álló törvényhatósághoz való beosztását kérem, mert a szociális munkában vele való együttműködés a város érdekében álló lenne.

Teljes tisztelettel:

Szabó Kálmán
polgármester

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-61-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

Tóth László szakszervezeti titkár kérelme szociális felügyelői állásra

Debrecen, 1945. szeptember 25.

SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE, DEBRECEN

DR. MOLNÁR ERIK

Népjóléti miniszter úrnak

BUDAPEST

Az állam szociálpolitikai feladatairól és a szociálpolitikai szervekről intézkedő 6300/1945. M. E. számú kormányrendeletben megjelölt feladatkörrel kapcsolatos szakszolgálat ellátására szervezett állások betöltésével kapcsolatban kérjük Miniszter urat, hogy dr. CSÁKY SÁNDOR városi tanácsnok, debreceni lakos által szociális felügyelői állásra kinevezés iránt benyújtott kérelmet teljesíteni szíveskedjék.

Egyben igazoljuk, hogy nevezett Debrecen város szolgálatában a szociális ügyeket hosszú időn át közmegelegedésre intézte. Demokratikus felfogású, a szegények és a munkásság érdekeit szívén viselő, határozott fellépésű, szakképzett tisztviselő, aki debreceni működése alatt a munkásság érdekeinek bátor szószólója volt.

Kérjük továbbá Miniszter urat, hogy Dr. Csáky Sándort Hajdú vármegye és Debrecen város törvényhatósága szociális felügyelőségének vezetésével szíveskedjék megbízni, mert nevezettnek a szociális munkában való eddigi eredményes munkássága, helyi és személyi ismeretei alapján itteni működése a szakszervezetek bizalmával találkozna és az közérdekből kívánatos.

Debrecen, 1945. szeptember hó 25.

Tisztelettel:

Tóth László

szakszervezeti titkár

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-63-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

c.

A népjóléti miniszter válaszelevele

1945. október 10.

Válaszlevél-tervezet

Szakszervezetek Szövetsége

Debrecen

F. év szeptember hó 25-én dr. Csáky Sándor városi tanácsnok ügyében hozzám intézett levelére értesitem, hogy nevezettnek Debrecen székhellyel történő szociális felügyelői kinevezése sajnálatomra nem lehetséges, miután annak betöltése iránt már előzetesen döntöttem.

Közlöm azonban, hogy dr. Csáky Sándort az illetékes osztály egyik tiszántúli vármegye szociális felügyelői kinevezésére előterjesztette .

Budapest, 1945. október 10.

[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-59-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

10.

a.

Az MKP újpesti szervezetének kérelme álláshely betöltésére

Újpest, 1945. szeptember 27.

MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

ÚJPESTI SZERVEZETE

Újpest, 1945. IX. 27.

Dr. Molnár Erik

Népjóléti miniszter úrnak,

Budapest

Kisteleki Károly elvtársunkat, a Székesfőváros Központi Lakáshivatala előadóját a legmelegebben n[agy]b[ecsű] szíves figyelmébe ajánljuk. Nevezettnek azon óhaját tolmácsoljuk, hogy a Népjóléti Minisztérium lakásügyi osztályára, mint előadó beosztást nyerjen. Amikor is ezen kívánságát a legmesszebbmenő pártolásunkkal támogatjuk, képességeire és reátermetségére való tekintettel - méltán állíthatjuk - nem kérünk, hanem adunk.

Abban a meggyőződésünkben, hogy fenti előterjesztésünk Miniszter Elvtársnál szíves meghallgatásra talál, maradtunk

Eltársi üdvözlettel

Szabadság!

[olvashatatlan aláírás]

titkár

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-128-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

Válaszlevél az MKP újpesti szervezetének

1945. október 2.

Magyar Kommunista Párt Újpesti Szervezete

Titkárság

Szeptember hó 27-én kelt levelünkre értesitem, hogy a vezetésem alatt álló minisztérium lakásügyi főosztályának átszervezése most van folyamatban. Ennek megtörténte után módot fogok keresni arra, hogy Kisteleki Károly elvtársat a lakásügyi főosztályra szolgálattételre berendeljem.

Budapest, 1945. október 2-án.

Szabadság!

[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-127-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

11.

a.

Szibirik Antal író segélykérelme

Dunaharaszti, 1945. október 14.

Miniszter Úr!

Kérem az idemellékelt sok példányban való terjesztésre felhasználni.

Tekintettel a közállapotokra, s a közeledő hideg időre - ugyancsak a mi rendkívüli szegénységünkre - kérem a leggyorsabb elintézését.

Maradtam kiváló tisztelettel

Szibirik Antal

Dunaharaszti, 1945. X. 14-én.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-95-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

Erdei Ferenc belügyminiszter levele Molnár Erik népjóléti miniszternek

Budapest, 1945. október 18.

MAGYAR BELÜGYMINISZTER

Budapest, 1945. október 18.

Kedves Barátom!

Szirbik Antal író, dunaharaszti lakos, a csatolt kérelmet nyújtotta be hozzám.

Személyesen ismerem. Attól eltekintve, hogy nem egészen normális, nagyon rendes ember és töménytelen számú gyermekkel (10) rendelkezik, így nem csodálkozom azon, ha meglehetősen nagy nyomorúsággal kü[s]zközdik. Nagyon kérek, ha csak egy lehetőség is van rá, utalj ki számára valami nagyobb összegű pénzsegélyt.

A kérelmében említett rendszert áttanulmányozás végett magamnál tartottam.

Erdei [Ferenc]

Magyar Népjóléti Miniszter Úrnak,

Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-97-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

c.

A népjóléti miniszter válasza Erdei Ferenc belügyminiszternek

Budapest, 1945. október 24.

Budapest, 1945. október 24.

Kedves Barátom!

Szirbik Antal író, dunaharaszti lakos beadványát - íróemberről van szó - a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz (dr. Simon László államtitkár kezéhez) küldtem át, hogy a nevezett író segélyezése érdekében a lehetőség szerint intézkedjék, miután a vezetésem alatt álló minisztérium nem rendelkezik olyan alappal, amely egyéni segélyezésre fordítható.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-96-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

12.

a.

Farkas Ferenc nemzetgyűlési képviselő kérelme Johan Béla lakásügyében

[dátum nélkül]

Miniszter Úr!

Igen Tisztelt Barátom!

Felhívom figyelmedet arra, hogy az OKI volt főigazgatója, a vezetőállásra alkalmatlannak talált Johann Béla volt államtitkár veje, Dr. Kondorosi Ádám tagtársunk feleségével és kilenc hónapos csecsemőjével átmenetileg Johannak az OKI-ban lévő lakásában lakik. A lakás sérült, egyelőre két szoba és a cselédszoba lakható, ahol három család: Jendrassik, az OKI igazgatója, Johann Béla és a cselédszobában Kondorosi Ádám és családja lakik. Johanntól a lakást jogszabályellenesen már most el akarják vonni. Ebben az esetben mind a három család hajléktalanná válnék. Tekintettel arra, hogy Johann Béla túlnyomórészt külföldi adományokból, elsősorban a Rockefeller alapítványból hozta létre az OKI-t, méltányosnak ítélnél, ha Johannék lakásátadását a nyugdíjaztatásig kitolnák. Nagyon kérek, hogy az ügyet jóindulatú elintézés végett az illetékes referensnek eljuttatni szíveskedjél.

Szíves intézkedésedet előre is köszönve, maradtam nagyrabecsülésem kifejezésével,

híved,

Farkas Ferenc

nemzetgyűlési képviselő

Molnár Erik népjóléti miniszter úrnak,
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-84-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A népjóléti miniszter válasza

Budapest, 1945. szeptember 18.

Másolat!

Kedves Barátom!

Johann Béla államiitkár úrral személyesen megbeszéltük lakásügyét és megállapodtunk egy - a körülményeket figyelembe véve - nézetem szerint kielégítő megoldásban.

Budapest, 1945. szeptember 18.

Baráti üdvözlettel,
[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-85-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

c.

Szent-Györgyi Albert kérése Johan Béla lakásügyében

Budapest, 1945. október 11.

A BUDAPESTI
K. M. PÁZMÁNY PÉTER TUD.-EGYETEM
ÉLET- ÉS KÓRVEGYTANI INTÉZETE

Budapest, 1945. október 11.

Biokémiai Intézet

Molnár Erik úrnak,
népjóléti miniszter
Budapest

Kedves Barátom!

Arra akarlak kérni, hogyha mód van rá, érvényesítsétek Johann Bélával szemben a lakbérleti szabályzatot épp úgy, mint más halandóval szemben.

Két okom is van rá, hogy ezt kérjem. Egyrészt Magyarország közegészsége tényleg sokat köszön Johann Bélának, másrészt Johann Béla nagyon belső kontaktusban állott a Rockefeller alapítvánnyal és félek, hogy nagyon rossz benyomást tenne, ha egy ilyen neves embert családjával minden kényszerítő körülmény nélkül kitesznek lakásából.

Hálás lennék, ha e határozatról engem értesitenél.

Szíves üdvözlettel köszönt
Dr. Szent-Györgyi Albert
egy. ny. r. tanár

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-91-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

d.

Molnár Erik válasza Szent-Györgyi Albertnek

Budapest, 1945. október 22.

Budapest, 1945. október 22.

Kedves Barátom!

Kívánságodra értesítelek, hogy Johann Béla járt nálam és személyes megbeszélésünk eredményeként lakásügyében sikerült számára kielégítő megoldást találnunk.

Szíves üdvözlettel köszönt:

Dr. Molnár Erik

Dr. Szent-Györgyi Albert Úrnak,

egy. ny. r. tanár

Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-92-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

13.

a.

Hajnóczy Sándorné Orbán Emma kérelme férje alkalmazására

Budapest, 1945. október 3.

Igent tisztelt Miniszter Úr!

Engedje meg, hogy néhány [!] sorban előadjam, amiért hivatali helyiségében zavarni nem akartam.

Nemrég érkezünk vissza Kecskemétre. Kalán nénit meglepően friss, jó kedélyben és egészségben találtam. Elemegettük [!] a múltat és jelent, drága, jó Molnár-papát (amint mi hívtuk). Hallom, Miniszter Úr Bukarestbe is készül. Csak levelem még itthon találja.

Kérem, olvassa el a másolatban mellékelt szolgálati bizonyítványt. Újra alkalom kínálkozik a visszavételére. Az ügyvezető Gábor úr, közvetlen főnöke mondotta, hiányzik neki az uram. Ha valaki fentről szót emelne érdekében, hamarosan alkalmaznák. Dunakeszi, ahol a nagyon megrongált családi házunk van, s ahol laktunk, a politikai rendőrség pontos nyomozás után leigazolta, itt nincs akadály. Ne haragudjék, amiért magára gondoltam. De, ha jó Molnár papa élne, hozzáfordultam volna a mostani nehéz helyzetünkben, tudom, meghallgatott volna.

Emőke leányom szeptemberben Kecskeméten jó éretten érettségizett. Szeretne a Kertészeti főiskolára beiratkozni. A nyugdíjból nem bírjuk. Ha visszakerül a bankba férjem, könnyebb lesz a sorsunk.

Kérem, Miniszter Úr emeljen néhány [!] szót férjem visszavétele érdekében - a Magyar Általános Hitelbank keretébe tartozó - Áru-csere-forgalmi Kft. (Dorottya u. 7. sz. III. emelet) Nobel igazgató úr a vezetője.

Minden bizalmam Miniszter Úrban van. Kérem, tegye meg. Előre is hálásan köszönöm az egész család érdekében tett szíves jóságát.

Budapest, 1945. okt. 3-án.

Családjuk régi barátja s Miniszter Úr tisztelő híve:

Dr. Hajnóczy Sándorné sz.

Orbán Emma

ny. áll. polg[ári] isk[olai] tanárnő

Dózsa György út 70. sz. III/2.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-89-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A miniszter válasza
Budapest, 1945. október 18.

Budapest, 1945. október 18.

Kedves Nagyságos Asszony!

Pártállásom mellett nincs lehetőség arra, hogy magánvállalatoknál személyi kérdésekben interveniáljak. Ezért elnézését kérem, hogy kérését nincs módomban teljesíteni.

Szívesen üdvözl:

[aláírás nélkül]

Dr. Hajnóczy Sándorné Úrasszonynak
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-65-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

14.

a.

Levél a baleseti járadékosok ügyében

Budapest, 1945. október 4.

Budapest, 1945. október 4.

MAGYAR IGAZSÁGÜGYMINISZTER
KEDVES BARÁTOM!

Dr. Siegler Sándor ügyvéd kért meg, hogy hívjam fel szíves figyelmedet egy olyan közérdeket érintő sérelemre, amely mielőbb orvoslást igényel.

A régi baleseti járadékosok, akiknek a MÁV-tól, Beszkárttól vagy már közlekedési vállalatától van kapni valójuk, még a mai nap is csak a régi 30-40-50 P járadékot kapják, mert a 360/1944. M. E. sz. rendelet tiltja ezen igényeknek a polgári bíróság előtt való érvényesítését a felemelést illetőleg, amire pedig a 105. sz. jogegységi határozat módot adott volna. Akiknek nincsen nyugdíjuk, azok a szó szoros értelmében éhen halhatnak.

Kérlek, légy szíves intézkedni vagy a sérelmes rendelet hatályon kívül helyezése iránt, vagy pedig a baleseti járadékok megfelelő felemelése iránt.

Szívélyesen üdvözöl:

Dr. Ries István

MOLNÁR ERIK ÚRNAK,
Magyar népjóléti miniszter
BUDAPEST

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-49-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A miniszter válasza

[dátum nélkül]

Kedves Barátom!

A folyó évi október hó 4-én kelt nagybecsű leveled megválaszolásában eddig betegségem gátolt, amiért is elnézésedet kérem.

A közlekedési vállalati járadékosoknak a nagybecsű leveledben említett panaszát megvizsgáltattam és megállapítottam, hogy azok a járadékosok, akik a MÁV-tól és az egyéb közlekedési vállalatoktól társadalombiztosítási jogcímen részesülnek járadékban, járadékukat az általam kezdeményezett rendeletekben meghatározott felemelt mértékben kapják. A panaszolt alacsony járadékokat csak azok a járadékosok kapják, akik járadékukat nem társadalombiztosítási jogcímen, tehát nem,

mint az említett közlekedési vállalatok volt munkavállalói, hanem magánjogi címen kapják. Ezeket a magánjogi jogcímen járó járadékokat ugyanis - újabb jogszabály hiányában - a közlekedési vállalatok változatlanul a 360/1945. M. E. számú rendeletben meghatározott mértékben folyósítják. Ez utóbbi járadékok felemelése érdekében sajnos semmit sem tehetek, mert a magánjogi jogcímen járó, nem nyugdíjjellegű járadékok felemelését célzó jogszabály kezdeményezése nem tartozik tárcám hatáskörébe. E kérdés szabályozása egyébként véleményem szerint éppen a Te hatáskörödbe tartozik, és így a kérdés gyors megoldásának akadálya nem lesz.

Szívélyesen üdvözlő:

[aláírás nélkül]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-50-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

15.

a.

Bakkar Tibor segítségkérő levele helyreállítási munkák végzésére

Kecskemét, 1945. október 15.

Kedves Erik bátyám!

Nem szeretek kérni, mégis megzavarlak munkádban. Kérlek, ne vedd rossz néven, most sem magamnak kérek.

Az ostrom alatt együtt voltam két hónapig a pincében Nyigri Imre újságíróval, majd együtt vittek el bennünket az oroszok. 20 évig a Népszava munkatársa volt, igazolva van. Teljesen tönkrement, a lakását találat érte. Lakása XII. Márvány u. 50. sz. IV. e. 4. Ez a ház a Népjóléti Minisztérium kezelésében lévő alapítványi ház. Most van javítás alatt, de Iványi Gyula építésmérnök vállalkozó szerint Nyigri Imre lakása nem hozható rendbe, mert csak a főfalak építése teljesíthető meg. Az ügy referensei: Tóth Kálmán m. tanácsos és Róth Tibor számv[evőség] főtanácsos a minisztériumban.

A kérés az: Nyigri kéri, hogy ne csak a főfalat húzzák fel, hanem a közfalat is és vakolják be, mert egyébként a lakás lakhatatlan, és ő családjával együtt az utcára kerül. Iványi ezt megtagadta, lehet-e a méltányosnak látszó kérést teljesíteni? Mint említettem, a nevezett Tóth Kálmán és Róth Tibor hatáskörébe tartozik az ügy.

Olyan röviden mondtam, és ahogy tudtam és még csak annyit: az én írásom indoka: Nyigri az utolsó darab kenyere is megosztotta velem akkor, és most ő van nagy nyomorúságban.

Még egyszer elnézést kérek a zavarásért.

Tisztelettel üdvözlötét küldi mindenkor híved

Bakkar Tibor

Kecskemét, 1945. okt. 15.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-98-99-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

Válaszlevél

[dátum nélkül]

Kedves -

Érdeklődésedre a vezetésem alatt álló minisztérium illetékes osztálya a köv. felvilágosítást adja: a most kiutalásra kerülő 8 m[illió] pengőből az általad említett házon is elvégzik a helyreállítási munkát, előreláthatólag 3 napon belül.

Szívélyesen üdvözlő .

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-99-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

16.

a.

Révai József nyomatékos „kérese” orvosi és tisztii főorvosi kinevezések ügyében

Budapest, 1945. október 23.

MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

Központi Vezetősége

Budapest, 1945. október 23.

Kedves Molnár Elvtárs!

Kérem, hogy Makón nevezék ki az ottani kórház személyzeti osztályára főorvosnak dr. Nyitrait és nem dr. Szászt. Ez a makói pártszervezet kérése, és a kérést én is támogatom.

A csongrádi elvtársak másik kérése, hogy Csongrád megye szociális felügyelőjévé nevezék ki Sárszegi József szentesi elvtársat.

Eltársi üdvözlettel,

Révai József

Molnár Erik úrnak,
népjóléti miniszter
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-111-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A népjóléti miniszter válasza Révai Józsefnek

Budapest, 1945. november 5.

Budapest, 1945. november 5.

Kedves Révai Elvtárs!

Értesítem, hogy dr. Viola György orvos, szegedi tisztí főorvosi kinevezése megtörtént. Úgyszintén Sárszegi József szociális felügyelői kinevezése is.

Dr. Szászt az ottani főispán a minisztérium előzetes jóváhagyásával már kinevezte, de ennek megerősítése még nem történt meg. Így megvan a lehetősége, hogy ne dr. Szászt, hanem dr. Nyitrait nevezék ki makói kórházi főorvossá.

Eltársi üdvözlettel,

[aláírás nélkül]

Révai József elvtársnak
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-111-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

17.

a.

Molnár László ügyvéd feljelentő levele a népjóléti miniszterhez

Budapest, 1945. október 31.

ELVTÁRS,

az alább írtakat nagy demokratikus napilapunkban nyílt levélnek szántam. Hogy mégsem az lett belőle, azt a közeli munkatársaival és barátaival többször folytatott eszmecsere alapján Önönről kialakult véleményemnek és az Ön iránt érzett nagyrabecsülésémnek tulajdoníthatja.

Október utolsó hetében hivatalos ügyeim Pestre szólítottak. A Hadigondozó Hivatalban is dolgom volt. Ott legnagyobb meglepetésemre és megdöbbenésemre egyik vezető pozícióban dr. Balogh Pál miniszteri tanácsost találtam. Elállt a lélekzetem, [!] s önkéntelenül felvetődött bennem a kérdés: mit keres a kommunista miniszter minisztériumában ez a szélsőjobbaldali gondolkodású, fasiszta érzelmi ember?

A másik, még nagyobb meglepetésem az volt, amikor megtudtam, hogy dr. Parád Jenő, a Hadigondozó Hivatal főnöke, ez a komoly, nagy tudású, demokratikus gondolkodású hadigondozási szakértő megtűri maga mellett Balogh Pált, holott talán ő tudja legjobban, hogy ez az ember ki volt.

Szédülten támolyogtam ki a Hivatalból, s azonnal Önt kerestem, elvtárs. Három alkalommal, azzal utasítottak el minisztériumából, hogy beteg. Lakásán pedig nem akartam zavarni. Pesten tovább nem maradhatok, így hát írásban teszem fel kérdéseimet. Talán jobb is így, legalább nem én, hanem megbízhatónak vélt belső emberei, munkatársai adhatják meg azokra a választ. Remélem, őszintén.

1. Tudja-e Ön elvtárs, hogy Balogh Pál az elmúlt rezsimek alatt előbb a honvédelmi minisztériumban, majd legutóbb a felszabadulásig a propagandaügyi minisztériumban teljesített szolgálatot, s e helyeken hűségesen kiszolgált a fasisztákat s az országvesztő Szálasit is?
2. Tudja-e Ön elvtárs, hogy a propagandaügyi minisztériumban Balogh Pál a legutolsó pillanatig Lator Gézával és Alföldivel együtt szerkesztették a hírhedt „Országépítés”-t, amelyik egyik okozója volt országunk pusztulásának? Lator és Alföldi ülnek, Balogh Pál pedig tovább hinti a konkolyt!
3. Tudja-e Ön elvtárs, hogy Balogh Pál az Imrédy-féle „Magyar Megújulás Pártja”-nak és a „Keleti Bajtársi Szövetségnek” aktív tagja volt?
4. Tudja-e Ön elvtárs, hogy minisztériumának igazoló bizottsága nem volt illetékes Balogh Pál igazolására?
5. Végül mi keresni valója van Balogh Pálnak az új magyar népi demokráciában?

Ha mindezt nem tudja, kérdezze meg azokat, akik e jó madarat ismerik. Parády Jenőt, Kenézi Vilmost, Meleghegyi Sándort és Cser Jánost, továbbá hallgattassa ki a letartóztatásban lévő Antal István volt minisztert, Latort és Alföldit. Esetleg még Imrédyt is.

Ön azonban elvtárs elméleti tudós, nem nagyon ért a rendőri munkához. Azért fogadja meg jó tanácsomat. A közmondás szerint: „Nem lehet dobbal verebet fogni.” Így hát ne ajtóstól rontson Balogh Pálra, mert ez a ravasz úr reakciós barátai segítségével könnyen kikliklki kezei közül. Legyen bölcs és okos. Rajtaütésszerűen hívassa magához nevezettek s tegye fel határozottan az előbbi kérdéseket. Biztosan tudom, hogy a válasz megdöbbentő lesz.

Vigyázzon elvtárs, Balogh Pált más is ismeri, s nem mindenki lesz olyan tapintatos, mint én. Balogh Pál könnyen az Ön veszte s Pártunk irgalmatlan meghurcoltatásának okozója lehet. Ennek pedig ma nem tehetjük ki a pártot.

Ezek után az Ön dolga, hogy mit hisz el, milyen kihallgatásokat eszközöl, és milyen intézkedéseket tesz. Talán a sors akarta, hogy ne személyesen adjam elő mondanivalómat, de ha szükség lesz rám, akkor jelentkezem. Jelentkezem, de csak akkor, ha nem intézkedne, és csak akkor is valamelyik nagy lapunkban nyílt levéllel, mert bármennyire nagyra becsülöm is, de a pártomat jobban féltsem és szeretem.

Világ proletárjai egyesüljete!

Budapest, 1945. október 31.

Szabadság!
Dr. Molnár László
ügyvéd

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-101-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A népjóléti miniszter titkárának levéltervezete

Budapest, 1945. november 8.

Levél-tervezet a Miniszter Úr részére

Dr. Molnár László úrnak,
ügyvéd

Debrecen

A f. év október 31-én kelt és Balogh Pál miniszteri osztálytanácsos múltjával foglalkozó levelében foglaltakra válaszolva az alábbiakról értesítem Elvtársamat.

A levelében megjelölt személyek kihallgatása a lefolytatott vizsgálat során megtörtént, azonban nem volt megállapítható, hogy Balogh Pál az „Országépítés” szerkesztésében részt vett, hasonlóképpen nem lehetett megállapítani azt sem, hogy nevezett a Magyar Megújulás Pártjának és a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetségének tagja lett volna. Ezek kétségtelen megállapítása érdekében az eljárás folyik, felkérjük az Elvtársat, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékokat mielőbb juttassa el hozzám.

Budapest, 1945. november hó 8-án.

Szabadság!
min. titkára [kézírással]

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-102-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

18.

a.

Kecskemét város polgármesterének támogatást kérő levele

Kecskemét, 1945. november 1.

Kecskemét, 1945. november 1.

Őszintén sajnálom, hogy nem tudtalak felkeresni betegséged alatt; a választással járó közigazgatási teendők rendkívül lekötöttek, az egész megyét mi láttuk el nyomtatványokkal.

Itthon nőttek a gondok, nincs szénünk, és naponta csak néhány órára tudunk áramot adni, több napon keresztül már egyáltalán nem volt világítás. Az üzemek sem dolgozhatnak. Amint látom, a közületek nehezen jutnak szénhez. Vannak vállalatok, amelyeknek a szén mázsája 7000,- pengőért sem drága, s ezek sápot adnak a bányáknak, vasútnak mindenütt. A szénellátásban gyökeres reformra van szükség.

Egyébként két dologban [!] kérem szíves támogatásod:

1.) A kecskeméti kórháznak gyors segítség kellene. Fel kell emelni az ágyak számát, mert különben az egyébként is igen alacsonyan megállapított ellátási díjjal nem tudja a kórház magát saját erejéből eltartani. Kérem hathatós segítségedet.

2.) Kecskemétről Ingolstadtba került az 520. számú, jól felszerelt hadikórház. Ott állomásozik 1000 ágygal, 1000 beteggel, kitűnő felszereléssel, és 400 főnyi személyzettel. Ha e kórházat haza tudjuk hozni, a felszerelés gondját elvejtjük. Nagyon kérek, légy szíves e hazahozatal érdekében Millok államtitkár úrnál közbenjárni. Nemcsak városi érdekről, hanem nemzeti értékről van szó.

Tegnap emlékeztünk meg a felszabadulás évfordulójáról. Emlékeztünk az együtt töltött napokra, veszélyekre és az indulás első eredményeire.

Abban a reményben, hogy egészséged már helyreállt, köszönt szeretettel, s jelenti kézcsókját

baráti híved
Tóth László

Molnár Erik népjóléti miniszter úrnak
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-45-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A miniszter titkárának válaszlevele

[?]

Polgármester Úr!

November 1. levelére közlöm a következőket.

1.) A minisztérium illetékes osztálya azt a felvilágosítást adta, hogy mikor ágyakat ajánlottak fel, a kecskeméti kórházigazgató válasza az volt „Különb ágyak vannak a kórház padlásán, mint amit a minisztérium bocsátana rendelkezésünkre”.

Az Ingolstadtba került 520. számú hadikórház hazaszállítása ügyében megtették a lépéseket.

Egyébként a Miniszter Úr üdvözlétét küldi. Sajnos, megint beteg, most esett át egy mandulaműtéten. Állapota most már nem súlyos.

Miniszter megbízásából:

[aláírás nélkül]

miniszter titkára

a thj. város Polgármesterének
Kecskemét

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-46-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

19.

a.

Törő József nemzetgyűlési képviselő tájékoztatást kérő levele a kisipari szociális igények kielégítéséről

[dátum nélkül]

Miniszter Úr!

Mélyen tisztelt, kedves Barátom!

A kisipari szociális igények kielégítésével kapcsolatban kereslek fel azzal az óhajtással, ha lennél kegyes egy időpontot kitűzni, amikor a kérdés lényegét röviden átbeszélhetnénk. Vagy, ha esetleg úgy méltóztatna határozni, hogy a minisztérium ebben az ágában dolgozó hivatalnokával tájékozódna a kérdés felől.

Az önálló iparosok öregségi, rokkantsági, baleseti, betegségi stb. szociális kérdéseiben körülbelül 20 éve harcoltam a reakcióval azoknak megvalósításáért. Amikor legutóbb szerencsés voltam veled együtt lenni, méltóztatnál említeni, hogy a kérdés a magad személyes gondoskodásod tárgya is és remélem, hogy mint szerény, igénytelen törvényhozó a munkálatokban és a törvény létrehozásában magam is segítségére lehetek.

Valószínű, méltóztatna emlékezni, hogy még húsvétkor, Kecskeméten, mint a Hadifogoly Vegyes bizottság parancsnoka jártam nálad, és azért bátorítottam közvetlenül hozzád fordulni, mert úgy ismertelek meg, aki minden jónak barátja és előmozdítója - és pártfogója vagy.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy közmegnyugvást keltő újbóli kinevezésed alkalmából őszinte szerencsekívánataimat fejezzem ki, és sok sikert kívánok a közjót előmozdító törekvéseid megvalósításához. Fogadd, kérlek őszinte nagyrabecsülésem kifejezését és vagyok

megkülönböztetett tisztelettel

Törő László

nemzetgyűlési képviselő

Semmelweis utca 1. sz.

Molnár Erik népjóléti miniszter Úrnak,

Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-35-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A népjóléti miniszter válasza

Budapest, 1945. november 30.

Budapest, 1945. november 30.

Kedves Barátom!

Miniszteri kinevezésem alkalmából kifejezett jó kívánságaidért fogadd köszönetem.

Egyben értesítelek, hogy a napokban elutazom, így arra kérek, hogy az önálló iparosok biztosítási kérdéseiben fordulj a vezetésem alatt álló minisztérium társadalombiztosítási főosztályának vezetőjéhez, Mihályffy Antal miniszteri tanácsoshoz. (Szentkirályi u. 7. sz.)

Üdvözlettel,

[aláírás nélkül]

Törő József úrnak,

nemzetgyűlési képviselő

Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-35-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

20.

A Magyar Kommunista Párt tápiószentmártoni szervezetének levele a népjóléti miniszterhez

Tápiószentmárton, 1945. december 16.

5/1946.

XII. 16.

Tápiószentmártoni Kommunista Párttól

Magyar Népjóléti Minisztérium

MINISZTER ÚR!

Bocsánatot [!] kérünk, ha zavarnánk ezen szerény kérésünkkel, de igen nagyon fontosnak érezzük, hogy foglalkozunk ezzel a fájó pont[t]al is. Ezelőtt a régi reakciós [!] világban éppen azért hangoskodtunk igen sokat, hogy a társadalmi rokkantak és baleseti járadékosok csak koldus filléreket kaptak az O. T. I. igen tisztelt vezetőségétől. Sajnos, ma is fennáll még ez a helyzet, mert ma még annál is rosszabb módon dotálják ezeket a szegény reá szorultakat.

Ma is az 50%-os balesetes csak 384 pengőt kap, aki 1916-ban rokkant meg. Az a rokkant pedig, akinek megállapították a rokkantságát, havi 600 pengőt kap akkor, amikor egy kgr. só ára hivatalosan is 3000 pengő. Egy tojás is 3000 pengőbe kerül. Miniszter Úr! Kérjük, nézzen utána [!] ezeknek az ügyeknek, és ne engedje meg, hogy áldás helyett átkokat szórjanak a Demokratia [!] vezető embereire, az ilyen még a koldusfilléreknél is megszégyenítőbb alacsonyosságú rokkant és baleseti járadékok kiutalása miatt.

Kérelmünk megisméltése mellett kérjük, hogy sürgőssen [!] rendeztessenek ezek a fájós pontok.

Maradunk kiváló [!] tisztelettel:

Tápiószentmárton, 1945. december 16.

[olvashatatlan vezetéknev] Géza
Magyar Kommunista Párt propaganda vezetője

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-109-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

21.

a.

A MADISZ elnökének gyógyszerbehozatala külföldről

Budapest, 1945. december 19.

MAGYAR DEMOKRATIKUS

IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG

Országos elnök

Dr. Molnár Erik népjóléti miniszter úrnak

Budapest

Népjóléti Minisztérium

Miniszter Úr!

A magyar ifjúság delegációjának londoni útját igyekeztem kihasználni arra, hogy a kilátástalan szállítási viszonyok mellett is valamiféle segítséget hazahozzak. Főleg orvosságok terén, amely repülőgépi maximált súlyú csomagjaink mellett is magunkkal tudtunk volna hozni.

A magyar segélyegyleten keresztül az illetékes minisztériumhoz fordultam abban az irányban, hogy kisebb mennyiségű penicillin behozatalát engedélyezzék. A gyógyszert a londoni magyar segélyegylet vette volna meg és küldte volna ajándékba a Népjóléti Minisztérium számára. Sajnos, a kilátástalan engedélyt megszerezni nem sikerült. Az illetékesek kifejezték sajnálkozásukat azzal, hogy csupán azért nem tehetnek eleget kérésünknek, mert más államok részéről jött ilyen kéréseket eddig elutasítottak, viszont megjegyezték, hogy kérésünket állandóan számon tartják és az első lehetséges alkalommal teljesítik.

A Ministry of Supply válaszát beadványunkra mellékelem.

Ezen felül igyekeztem a segélyegylettel insulint beszerezni por alakban, amelyet - ha meg tudunk kapni - személyi podgyász [!] gyanánt elhozhatjuk, körülbelül 20 000 beteg félévi insulinn adagját. Sajnos, ez az akciónk sem sikerült, mivel ilyen készlet nem volt, fiolákban pedig ugyanezt az adatot repülőgépen vihető limitált csomagsúly mellett nem tudtuk elhozni. Így csak kisebb mennyiségű insulint hozhattam magammal, amelyet a londoni magyar segélyegylet kívánsága szerint a Magyar-Szovjet Művelődési Társaságnak fogok átnyújtani, hogy elsősorban arra rászoruló írókat, művészeket és tudósokat lássa el.

Kérem Miniszter Urat a fentiek tudomásul vételére.

Igaz híve,
Szabó Zoltán

Bpest, 1945. december 19.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-sz. n.-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

b.

A miniszter válasza

Budapest, 1945. december 27.

Kedves Barátom!

Nagyon köszönöm szíves fáradozásodat a Magyarországra történő gyógyszerr szállítással kapcsolatban.

Sajnálatos, hogy a penicillin behozatal nem sikerült, azonban örülök, hogy mégis tudtál eredményt elérni. Az ország mai nehéz gyógyszer ellátásában minden segítség komoly könnyítést jelent.

Szívélyes üdvözzel,

[aláírás nélkül]

Dr. Szabó Zoltán Úrnak,
a MADISZ országos elnöke
Budapest

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-sz. n.-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

22.

Miklós Béla miniszterelnök levele Molnár Erik népjóléti miniszterhez a magyarországi gyermekek segélyszükségeiről

Budapest, 1945. szeptember 29.

Magyar Miniszterelnökség

8843

1945. M. E.

MINISZTER ÚR!

Aloysius C. Falus, a The American Hungarian Relief Inc. ügyvezető bizottságának elnöke (165 West 46th Street New York City) sürgönyileg fordult hozzám, hogy kimutatásban közöljem a magyarországi gyermekek segélyszükségeit ruházati és gyógyszer tekintetében, hogy azt gyermeksegély akciójuknál felhasználhassák.

Kérem Miniszter Urat, hogy válaszát részemre sürgősen megadni szíveskedjék .

Budapest, 1945. évi szeptember hó 29-én.

Jelzet: MNL OL XIX-C-1-n-138-1945. - Az államigazgatás felsőbb szervei; Egészségügy, Népjólét; Népjóléti Minisztérium; Molnár Erik miniszter iratai.

Címkék:

[Népjóléti Minisztérium](#) ^[2]

[Rákosi](#) ^[3]

[Ideiglenes Kormány](#) ^[4]

[Ideiglenes Nemzeti Kormány](#) ^[5]

[FKGP](#) ^[6]

[Független Kisgazdapárt](#) ^[7]

[OTI](#) ^[8]

[Nemzeti Parasztpárt](#) ^[9]

[Szabad Nép](#) ^[10]

[Minisztertanács](#) ^[11]

Kiadás: 15. évfolyam (2015) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/levelek_1945bol_a_nepjoleti_miniszterhez.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/levelek_1945bol_a_nepjoleti_miniszterhez.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nepjoleti-miniszterium>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/rakosi>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ideiglenes-kormany>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ideiglenes-nemzeti-kormany>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/fkqp>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/fuggetlen-kisgazdapart>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/oti>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nemzeti-parasztpart>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szabad-nep>

[11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/minisztertanacs>